

تعریف :

موارد مصرف داروهای ضد انعقاد در زمینه ی پیشگیری یا درمان ترومبوز های وریدی و شریانی ، در تعدادی از بیماری ها و اختلالات طبی می باشد. انواع داروهای ضد انعقاد شامل وارفارین که به صورت خوراکی و هپارین و اناکسپیرین که زیر جلدی تجویز می شود ، می باشند. داروهای ضد پلاکت از قبیل آسپیرین ،تیکلوپیدین و کلوپیدو گرل نیز شامل این نوع درمان ها می شوند .مدت زمانی که ضد انعقاد درمانی ادامه پیدا می کند، به بیماری اصلی که درمان برای آن تجویز شده ، بستگی دارد که ممکن است به صورت مادام العمر یا کوتاه مدت تجویز شود.

اندیکاسیون ها:

- آمبولی ریوی
 - پس از قرار دادن دریچه ی مصنوعی
 - آمبولی مغزی
 - وجود لخته های دیواره ای
 - پس از آنفارکتوس میوکارد {حمله ی قلبی}
 - استفاده از استنت های عروقی
 - حالت افزایش انعقاد پذیری به صورت ارثی
 - فیبریلاسیون یا فلوتر دهلیزی
 - لخته ورید های عمقی {DVT}
- علائم و نشانه ها:

- درد قفسه سینه و ناراحتی مثل: درد فشارنده، فشار یا سوزشی که بیش از بیست دقیقه طول بکشد.
- درد شدید در گردن، فک، شانه و یا پشت (در بین شانه ها) ممکن است به بازو منتشر شود.

- به صورت پس از جراحی های بزرگ ارتوپدی

عوارض:

- علایم خونریزی کم:
- _ خونریزی از بینی
- _ خونریزی از لثه ها
- _ افزایش جریان خون قاعدگی
- _ هماتوم ، کبود شدگی ، خونریزی زیر پوست
- _ خونریزی زیاد بعد بریدگی
- _ علایم خونریزی زیاد و یا داختی
- _ خونریزی داخل مفصل
- _ خونریزی داخل مغزی
- _ خونریزی گوارشی { استفراغ خونی ، مدفوع خونی ، یبوست }
- _ خونریزی رترو پریتنو نال { درد شکم و یا تورم، درد پشت }

عوارض خطرناک : خونریزی زیاد

علائم هشدار دهنده:

- _ خونریزی خود بخود از بینی و لثه ها
- _ خونریزی هموروئید ها
- _ درد مفاصل
- _ درد پشت و شکم
- _ وجود خون در ادرار و مدفوع ، استفراغ خونی
- _ کبودی غیر معمول پوست به دلیل نا مشخص
- _ سر درد ، سرگیجه ، ضعف

آموزش های ویژه :

- به بیمار آموزش دهید تا با کشیدن خطی در اطراف حاشیه کبود شدگی ها آنها را از نظر اندازه کنترل کند و در صورت افزایش وسعت این کبودشدگی ها بیش از حاشیه خط کشی شده ، پزشک و یا پرستار را مطلع کند . به بیمار آموزش دهید تا در صورتی که قسمتی از بدن به طور اتفاقی دچار بریدگی شد ، به مدت 10 دقیقه روی آن را فشار دهد و اگر بازو و یا پا بریده شده ، آن را بالاتر از سطح قلب قرار دهد.
- به منظور جلوگیری از صدماتی که می توانند موجب خونریزی شوند :
- از فین کردن شدید و مسواک زدن با فشار زیاد خودداری کنید .
- از مسواک های نرم و یا مسواک های برقی استفاده کنید.از استفاده خلال دندان خودداری کنید.
- برای جلوگیری از صدمه به پا، همیشه کفش یا دمپایی بپوشید . برای اصلاح پینه ها و میخچه ها به متخصص مراجعه کنید.
- هنگام باغبانی دستکش بپوشید.
- برای بر طرف کردن موهای زاید ، به جای استفاده از تیغ ، از ماشین های مو تراش الکتریکی و یا از کرم های موبر استفاده کنید.
- پروسیجر تزریق زیر جلدی هپارین :
- اهمیت عوض کردن چرخشی محل تزریق دارو
- به بیمار آموزش دهید هنگام کار با سوزن و سرنگ دست هایش را بشوید و با تکنیک استریل کار کند.
- محل تزریق را انتخاب کنید و از نظر قرمزی ، کبودشدگی ، درد و ترشح بررسی کنید

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سینا

ضد انعقاد درمانی

گردآوری: نازنین تدینی

دانشجوی پرستاری

منبع: آموزش به بیمار

تالیف: ماری ام. کاتابیو و ترجمه دکتر نصیریانی

تاریخ تدوین: آذر 1404

- از مصرف موز و ماهی خود داری کنید.
- از مصرف زیاد الکل و باید خود داری شود زیرا باعث افزایش اثر این دارو می شود.

داروها:

- هدف، مقدار، زمان و روش مصرف هر یک از داروهای تجویز شده و عوارض جانبی را که باید به پزشک و پرستار گزارش شود، توضیح دهید.
- اهمیت پرهیز از مصرف داروهای بدون نسخه حاوی اسپرین را شرح دهید.
- به بیمار توصیه کنید تا قبل از مسافرت داروی اضافی تهیه کند. محلی که می رود بتواند تست های آزمایشگاهی هایش را انجام دهد.
- به بیمار آموزش دهید تا قبل از انجام هر نوع اقدام جراحی پزشکی و دیگر ارایه دهنده خدمات بهداشتی را از مصرف داروهای ضد انعقاد مطلع کند.
- در صورتی که پزشک دستور داده بر اهمیت انجام تست های کامل آزمایشگاهی به صورت دوره ای تاکید کنید. به بیمار توضیح دهید که به منظور کنترل و تنظیم مقدار داروی مصرفی به صورت دوره ای آزمایش خون دهد.

سطح سرمی درمان:

- _ وارفارین: زمان پروترومبین {pt}: 1.5 تا 2 * کنترل با نسبت بین المللی {inr}
 - _ برای دریچه ی مصنوعی قلب: 2.50 تا 3.5
 - _ برای فیبریلاسیون و یا فلوتر دهلیزی: 2 تا 3
 - _ برای ترومبوز ورید های عمقی: 2 تا 3
- هپارین:
- زمان نسبی ترومبو پلاستین: 2 تا 3 * کنترل انوکسپارین: در صورتی که پارامتر های انعقادی غیر طبیعی بود و یا خونریزی رخ داد سطح فاکتور X باید کنترل شود.

- از بافت چربی زیر پوستی استفاده کنید و از تزریق در نواحی کیبود شدگی، خون مردگی، برش جراحی یا بافت های اسکار و در فاصله ی کمتر از 2 اینچ تا ناف خودداری کنید.
- پوست را با الکل تمیز کنید.
- سرنگی را که با مقدار صحیح هپارین پر شده است، شبیه گرفتن مداد در دست بگیرید.
- پوست را جمع کرده و یک چین پوستی بین انگشتان خود به وجود آورید.
- سوزن را در زاویه ی 45 درجه و خیلی سریع به داخل بافت زیر جلدی وارد کنید سرنگ را به عقب نکشید. واز مالیدن و ماساژ دادن محل تزریق خودداری کنید.
- در صورت مصرف وارفارین از مصرف مداوم غذاهای حاوی مقادیر زیاد ویتامین K مثل سبزیجات برگ سبز، گوجه فرنگی و موز خودداری کنید زیرا باعث اثر کاهش وارفارین می شود رژیم غذایی:
- مصرف تخم مرغ چربی های اشباع (کره و سرشیر)، غذا های سرشار از چربی حیوانی (گوشت قرمز) محدود شود؛ از چربی های غیر اشباع برای آشپزی استفاده شود.
- از مصرف سدیم و نمک باید محدود شود